

АНАЛИЗА СИСТЕМА ИЗВРШЕЊА У
ПОСТУПЦИМА ПРЕД ЈАВНИМ
ИЗВРШИТЕЉИМА У 2016

Саша Станковић, Msc.еcc

USAID-BEP

У привреди Србије значајан проблем је повећана неликвидност, како правних тако и физичких лица. Према подацима¹ које је објавила компанија Бисноде² у јулу 2017 у Србији је било 45% више блокираних привредних субјеката него у истом периоду прошле године. Забрињавајући податак из овог извештаја је и да је укупан износ блокаде износио 3,5 милијарди динара. На озбиљност проблема са којима се суочавају привредници указује њихов захтев да држава пристане да се ПДВ плати након што је потраживање наплаћено³.

Општи став правних и физичких лица је био да је наплата потраживања судским путем дуготрајан процес, што наплату чини у највећој мери неизвесном. Јавни извршитељи су уведени у систем извршења пре пет година да би поступак наплате потраживања учинили делотворнијим.

Поставља се питање да ли је увођење ове професије дало жељене резултате.

Значајан допринос професије јавних извршитеља је у убрзању времена потребног за наплату потраживања. Пре увођења јавних извршитеља просечно време за наплату потраживања је било 635 дана, а данас је оно процењено на 100 дана⁴. Подаци указују и да је постигнут значајан напредак, смањењем броја покушаја након којих се постиже извршење одлуке као и повећањем степена финансијске дисциплине грађана.

Статистички подаци који се прикупљају из годишњих извештаја о раду јавних извршитеља су утолико значајни, што на основу њих можемо пратити степен реализације потраживања привреде и физичких лица. Прикупљање ових података је важно и због праћења степена развоја професије, и могућности да се на бази егзактних података дефинишу смернице за њено даље унапређење.

¹ <http://rs.n1info.com/a313856/Biznis/Firme-u-blokadi-2017.html>

² Бисноде је компанија која прикупља податке о привредним субјектима и за кориснике својих услуга пружа услуге процене тржишних услуга

³ <http://www.021.rs/story/Info/Biznis-i-ekonomija/153613/Privatnici-traze-da-se-PDV-placa-kada-se-naplate-potrazivanja.html>

⁴ <https://www.mpravde.gov.rs/files/Izvrstitelji%20SMALL%20FINAL%20FINALALA.pdf>

Увод

1. Правни оквир којим се уређују евиденције у које се уносе подаци о поступању јавних извршитеља, њихова садржина и обрасци у којима се прикупљају подаци за потребе извештавања о раду јавних извршитеља	3
1.2. Евиденције о поступању јавних извршитеља у складу са важећом правном регулативом	3
1.3.Обрасци за израду извештаја о поступању јавних извршитеља у складу са важећом правном регулативом	6
2. Дефинисање узорака	7
3. Статистика о поступању јавних извршитеља из узорак за 2016	10
3.2.Структура окончаних поступака у 2016	13
3.3. Структура поступака у раду у 2016	20
3.4.Структура нерешених поступака на крају 2016	22
3.5.Статус нерешених поступака на крају 2016	25
3.6.Подаци из осталих образаца о раду јавних извршитеља	29
Закључак	32

4. Правни оквир којим се уређују евиденције у које се уносе подаци о поступању јавних извршитеља, њихова садржина и обрасци у којима се прикупљају подаци за потребе извештавања о раду јавних извршитеља

Јавни извршитељи су од самог увођења имали обавезу вођења података о поступању (чл.328, ЗИО ("Сл. гласник РС", бр. 31/2011, 99/2011 - др. закон, 109/2013 - одлука УС, 55/2014 и 139/2014), а начин вођења и садржај прописаних евиденција је био садржан у Правилник о начину вођења евиденције предмета по којима поступа извршитељ, начину приступа евиденцији, и поступања са евиденцијом у случају смрти, разрешења или престанка обављања делатности извршитеља ("Сл. гласник РС", бр.46/2012). На самом почетку јавни извршитељи су податке о свом раду водили у папирном формату, али врло брзо су увидели да поред папирног формата морају да воде податке и у електронском облику. Ова њихова потреба је довела до појаве неколико софтверских компанија које су им понудиле услугу електронског вођења података о поступању, у којима и данас воде своје податке. Извештаји о поступању јавних извршитеља се припремају у обрасцима у које се уносе подаци из евиденција.

Првобитне евиденције су прикупљале значајно мањи број података о поступању јавних извршитеља, у односу на податке које јавни извршитељи морају да воде о свом поступању у складу са важећом правном регулативом. Проблем извештаја о раду јавних извршитеља, који нису садржали податке неопходне за адекватно праћење напретка у њиховом раду, су решени повећањем броја података у евиденцијама и новим обрасцима у које се уносе подаци за годишњи извештај о поступању јавних извршитеља, на начин да се прецизно може утврдити дужина трајања поступка, структура нерешених предмета и предмета у раду, у ком су статусу нерешени предмети као и висина наплаћених потраживања.

Законским прописима из 2015-2016, постигнут је значајан напредак на унапређењу евиденција које су основ за израду годишњих извештаја о поступању јавних извршитеља.

1.1. Евиденције о поступању јавних извршитеља у складу са важећом правном регулативом

У ЗИО („Службени гласник РС”, бр. 106/15 и 106/16), у чл.503 је јавним извршитељима прописана обавеза вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању. Овим чланом је прописано да су евиденције о поступању јавних извршитеља јавне и да садрже:

- 1) назив суда који је донео решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о претходној или превременој мери и пословни број судског предмета;
- 2) пословни број предмета јавног извршитеља;
- 3) име и презиме или пословно име извршног дужника и извршног повериоца;
- 4) предмете и средства извршења или обезбеђења;
- 5) уплаћено јемство и датум уплате;
- 6) решења и закључке које је јавни извршитељ донео;
- 7) износ који је наплатио од извршног дужника;
- 8) време предузимања радњи и њихов исход;
- 9) име и презиме или пословно име лица која су намирена и износ намирења;

У истом члану у ставу 4 установљава се правни основ за акт који детаљније прописује начин вођења евиденције, Правилник о начину вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању јавног извршитеља, начину извештавања, садржини извештаја о раду јавног извршитеља и начину поступања са архивом ("Сл. гласник РС", бр. 37/16)⁵.

Чл.2, Правилника о евиденцијама и извештавању, као начин вођена евиденција, прописује писмени и електронски облик. Чл. 5 истог Правилника је прописано да у писменом облику јавни извршитељ води само:

1. Пријемну књигу
2. Отпремну књигу
3. Књигу архиве

За евиденције у електронском облику у чл. 9 је прописано 11 уписника:

- 1) Уписник о предметима извршења на основу извршне исправе И.И
- 2) Уписник о предметима извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ
- 3) Уписник о предметима извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности И.ИВК
- 4) Уписник о предметима извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске такес И.нт

⁵ У даљем тексту Правилник о евиденцијама и извештавању

- 5) Уписник за предмете обезбеђења –претходне мере О.Пм
- 6) Уписник за предмете обезбеђења –привремене мере О.Прм
- 7) Уписник о радњама које јавни извршитељ предузима по замолници за потребе јавног извршитеља који је одређен да спроводи извршење или претходне и привремене мере
- 8) Уписник јемства
- 9) Уписник о поднетим правним лековима
- 10) Уписник о поднетим захтевима за отклањање неправилности
- 11) Уписник финансијског пословања

У чл.2, Правилника о евиденцијама и извештавању за електронску евиденцију се наводи да се уписници воде у специјализованим софтверским апликацијама у које се уносе подаци у складу са овим Правилником и прописима којима се уређује електронско пословање, (чл.4). Законодавац је новим ЗИО, предвидео да се подаци о поступању јавних извршитеља из њихови електронских база преносе у централну базу података, која треба да се формира и која ће бити део јединственог информационог система (чл.503,став 5). Ова намера је детаљније прописана и новим Правилником где се наводи да јавни извршитељи податке воде у електронским евиденцијама које ће обезбедити сталан приступ и неометан пренос података за потребе ажурирања централног регистра података, путем интернет сервиса у јединственом прописаном формату, као и да ће техничке карактеристике електронских евиденција да се ближе уреде Стандардима професионалног понашања јавних извршитеља (чл.3, новог Правилника о евиденцијама и извештавању).

У периоду припреме овог извештаја није усвојен акт Стандарди професионалног понашања јавних извршитеља из ког разлога подаци које извршитељи воде о свом поступању на основу којих се припремају извештаји нису стандардизовани што у значајној мери утиче на тачност података у самим извештајима. Један од примера су поступци са више поверилаца за које се поставља питање да ли се у део извештаја који посматра поступање у предметима по типу повериоца, генерише података о првом повериоцу или се збир свих поверилаца приказује у извештају, или се само опредељује претежан тип повериоца у поступку (физичко лице, правно лице). У зависности од софтвера који користе, зависи и начин приказивања ових података па је код неких јавних извршитеља податак о типу повериоца бројчано изједначен са бројем предмета по врсти исправе, јер тип повериоца исказују бројем 1 по претежном типу повериоца у поступку, а код неких јавних извршитеља је један предмет по врсти исправе у извештају приказан као већи број предмета по типу повериоца. Постоје и многи други проблеми који су повезани са начином евидентирања података и накнадом обрадом истих у извештајима.

Процес преноса података из софтвера јавних извршитеља у јединствени информациони систем није започет.

1.2. Обрасци за израду извештаја о поступању јавних извршитеља у складу са важећом правном регулативом

ЗИО, у чл.502, прописује обавезу јавних извршитеља да једном годишње подносе извештај о свом раду Министарству правде и Комори. Садржина извештаја је прописана Правилником о евиденцијама и извештавању. У чл.23, Правилника о евиденцијама су прописани подаци које садржи извештај:

1. Статус окончаних предмета по начину окончања предмета, врсти извршних поверилаца и врсти исправа на основу којих се спроводи извршење, као и приказ статуса предмета у раду, окончаних и нерешених предмета по годинама пријема врсти поверилаца и врсти исправа на основу којих се спроводи извршење.
2. Подаци о статусу нерешених предмета у извештајном период посматрано по врстама исправа на основу којих се спроводи извршење и по години пријема предмета
3. Радњама спровођења претходних и привремених мера
4. Односу укупног износа средстава остварених извршним радњама и укупног износа потраживања
5. Променама на једном или више наменских рачуна за све уплате за извештајни период
6. О предметима у којима је уложена жалба или приговор
7. О предметима примљеним у складу са чл.547,
8. О наплати средстава у поступцима извршења за наплату судске таксе

Прописани обрасци за израду извештаја о поступању јавних извршитеља садрже податке на основу којих могу да се прате параметри који су препоручени од стране СЕРЕЈ-а 2009, у поглављу, III- Надзор, контрола и дисциплински поступак. Међутим иако постоји правни основ, и овогодишњи извештај јавних извршитеља је садржао доста нетачних података. Први проблем се јавио због разлика у обавезним подацима о поступању по старом и новом Правилнику о евиденцијама и извештавању, као и старом и новом ЗИО. Један од примера су обрасци 6 и 7 који приказују статус нерешених предмета по врсти исправе и старости предмета, за које се јавио проблем на који начин евидентирати предмете који у бази имају податак о средству извршења по старом ЗИО, а које се разликује од назива средства извршења по новом ЗИО. У обрасцима који прикупљају податке о преносу средстава са наменског рачуна јавних извршитеља као и у обрасцима о висини наплаћених потраживања, приказани подаци имају доста нелогичности што указује на неажурне податке у евиденцијама, као и потребу да се унос ових података стандардизује.

Потребно је у Стандардима професионалног понашања јавних извршитеља, акту који је предвиђен ЗИО, јасно прописати на који начин се у новим обрасцима дистрибуирају подаци унети у уписнике (евиденције) по старим Правилницима и старом ЗИО. Потребно је јасно утврдити начин вођења података у финансијском уписнику, када се уноси података, на који начин се врши отпис потраживања, како се исти приказује у извештају. С обзиром да је прописан доста широк сет података које јавни извршитељи треба да имају у финансијским уписницима, за јавне извршитеље би било пожељно да се формира посебан финансијски модул који би садржао евиденцију о уплатама у поступку пред јавним извршитељима по сваком предмету и рачуноводствени део који би се односи на обавезе јавног извршитеља у односу са повериоцима (издавање рачуноводствене документације). Тако стандардизовани финансијски модули би обезбедили прецизне податке о наплаћеним средствима у поступку пред јавним извршитељима и начину на који су средства наплаћена. Повезивањем наменског рачуна са финансијским модулом јавним извршитељи би се значајно олакшао посао, подаци у финансијским уписницима би били ажурнији и тачнији и додатно би се обезбедила једнообразност у издавању рачуноводствене документације. Такође је потребно, утврдити механизам за проверу исправности података унетих у евиденције, као и процедуру по којој ће се вршити корекције (ко врши контролу како обавештава јавног извршитеља да постоје нелогичности у подацима, рокови за корекцију истих).

2. Дефинисање узорака

Поменули смо да је у значајном броју извештаја јавних извршитеља уочено неслагање у основим подацима који су садржани у обрасцу 4 и 5 који прате број окончаних, примљених, предмета у раду и нерешених предмета, као и подацима из других образаца. Да би се обезбедио податак који је тачан извршена је контрола 237 поднетих извештаја, од ког броја је након тражених и достављених корекција, за израду статистичког извештаја о раду јавних извршитеља за 2016 прихваћено 128 извештаја ЈИ.

Прихваћени извештаји обухватају 25 подручја надлежности виших и привредних судова. Од 128 ЈИ, 23 јавна извршитеља су поступали у 2012 из десет подручја надлежности виших и привредних судова, 58 у 2013 из четрнаест подручја надлежности виших и привредних судова, 102 у 2014 из двадесет и два подручја надлежности виших и привредних судова и 123 у 2015 из свих двадесет и пет подручја надлежности виших и привредних судова. Укупно 5 ЈИ је прве предмете добило у рад 2016.

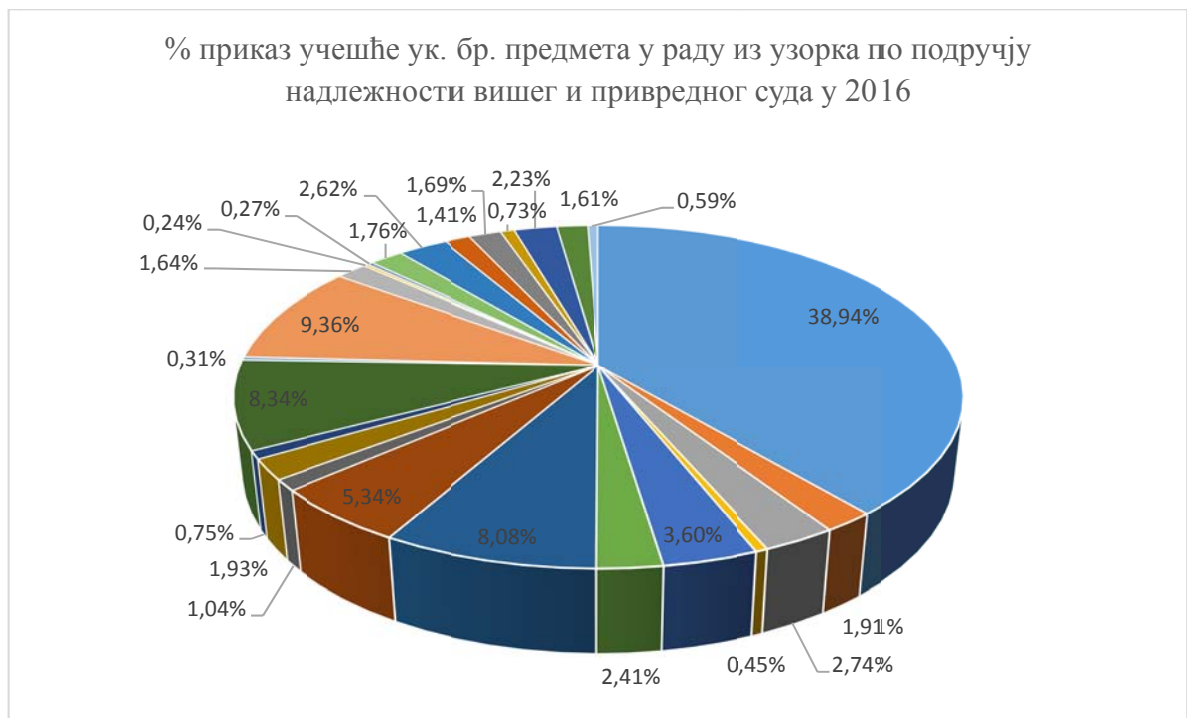
Табела 1. Приказ података из узорка о укупном броју ЈИ који су поступали, са подацима о подручјима надлежности за које су именовани, по годинама пријема предмета

Година у којој су поступали ЈИ из узорка	ук. бр. ЈИ који је поступао у наведеној години	ук. бр. подручја надлежности виших и привредних судова у којима су поступали извршитељи по годинама
2012	23	10
2013	58	14
2014	102	22
2015	123	25
2016	128	25

Укупно 15 јавних извршитеља из узорка су у 2016 поступали у више од 10.000 предмета, 41 у више од 5000 предмета, 46 у више од 2000 предмета и 26 у мање од 2000 предмета. Просечан број предмета у раду у извештајном периоду у узорку је 5.407 предмета.

Јавни извршитељи са пет подручја надлежности виших и привредних судова, у узорку, су поступали у 70,06% предмета, Подручје Вишег и Привредног суда у Београду 38,94%, Подручје Вишег и Привредног суда у Нишу 8,34%, Подручје Вишег и Привредног суда у Крагујевцу 8,08%, Подручје Вишег и Привредног суда у Краљеву 5,34% и Подручје Вишег и Привредног суда у Новом Саду 9,36%, док су у преосталих 29,94% предмета у раду поступали јавни извршитељи са других подручја надлежности виших и привредних судова.

Дијаграм 1. Процентуални приказ дистрибуције предмета у раду у укупном броју предмета у раду у 2016

Табела 2. Приказ броја јавних извршитеља из узорак по подручјима надлежности виших и привредних судова

Надлежност вишег и привредног суда	број јавних извршитеља из узорка
Виши и Привредни суд у Београду	36
Виши и Привредни суд у Ваљеву	2
Виши у Врању и Привреди суд у Лесковцу	2
Виши и Привредни суд у Зајечару	1
Виши и Привредни суд у Зрењанину	7
Виши у Јагодини и Привредни суд у Крагујевцу	5
Виши и Привредни суд у Крагујевцу	8
Виши и Привредни суд у Краљеву	2
Виши суд у Крушевцу и Привредни суд у Краљеву	3
Виши и Привредни суд у Лесковцу	2
Виши у Неготину и Привредни суд у Зајечару	2
Виши и Привредни суд у Нишу	7
Виши у Новом Пазару и Привредни суд у Краљеву	1
Виши и Привредни суд у Новом Саду	10
Виши и Привредни суд у Панчеву	6
Виши у Пироту и Привредни суд у Нишу	1
Виши и Привредни суд у Пожаревцу	1
Виши у Прокупљу и Привредни суд у Нишу	2
Виши у Смедереву и Привредни суд у Пожаревцу	4
Виши и Привредни суд Сомбору	5
Виши и Привредни суд у Сремској Митровици	7
Виши и Привредни суд у Суботици	3
Виши и Привредни суд у Ужицу	4
Виши и Привредни суд у Чачку	5
Виши у Шапцу и Привредни суд у Ваљеву	2
25 подручја надлежности	128

Јавни извршитељи, чији извештаји су прихваћени, су обезбедили у укупном броју 128 корекцију образаца 4 и 5, а за образац 6 и 7 ће се користити подаци из извештаја 79 јавних извршитеља из узорка. За податка из осталих образаца који су део годишњег извештаја о раду јавних извршитеља, користимо податке о раду 237 јавних извршитеља, који су Комори и МП доставили извештај.

3. Статистика о поступању јавних извршитеља из узорак за 2016

Јавни извршитељи из узорка су у 2016 поступали у 692.154⁶ предмета што је укупно 50,25% предмета у којима су поступали сви јавни извршитељи из извештаја о поступању ЈИ за 2016 (1.377.333 по повериоцима). Од укупног броја предмета, у којима су поступали у извештајном периоду, окончали су 194.959 или у процентима 28,17% (који број представља 50,65% од укупног броја окончаних предмета за све јавне извршитеље у извештајном периоду 384.926 предмета).

Табела 3. Приказ свих статуса предмета за узорак по типу повериоца⁷

<i>статус предмета / тип повериоца</i>	<i>1. Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе</i>	<i>2. јавно предузеће</i>	<i>3. привредно друштво (ад, доо, од, кд) изузев банака</i>	<i>4. банка</i>	<i>5. предузетник</i>	<i>6. остали (фондације, удружења, скупштине станара)</i>	<i>7. физичко лице</i>	<i>укупно по извршним повериоцима 8 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7</i>
<i>у раду у ПИП</i>	24.299	202.775	361.393	627	1.984	99.560	33.028	723.666
<i>окончани у ПИП</i>	3.196	82.989	132.686	151	1.026	39.725	23.698	283.471
<i>основани у ИП</i>	13.817	64.077	65.513	3.662	2.046	42.538	60.306	251.959
<i>У раду у ИП</i>	34.920	183.863	294.220	4.138	3.004	102.373	69.636	692.154
<i>окончани у ИП</i>	4.463	53.240	68.603	270	882	22.538	44.963	194.959

Јавни извршитељи из нашег узорка су из претходног периода пренели 440.195 предмета, а у извештајном периоду су добили у раду 251.959 предмета, што у структури предмета у раду чини 36,4% ново-примљених предмета. Када посматрамо учешће врсте поверилаца у укупном броју предмета у раду у 2016, у нашем узорку можемо да уочимо да је највеће учешће поступака у којима су повериоци привредна друштва који учествују са 42,51% , на другом месту су ЈК предузећа са 26,56%, на трећем месту са 14,79% су остали типови поверилаца као што су фондације, скупштине станара и удружења, за којима су по учешћу физичка лица са 10,06% , Република Србија са 5,05%, банке са 0,60% и предузетници са 0,43%. Учешће Републике Србије, као повериоца, реално је процењено на 2,65% јер је један од јавних извршитеља са подручја надлежности Вишег и Привредног суда у Краљеву у значајно великом броју предмета извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног

⁶ Извршитељ са подручја надлежности вишег и Привредног суда у Панчеву је у свим статусима имао један или више предмета више по повериоцима из разлога што је у извештају у подацима који се посматрају по повериоцима уносио бројчане податке за укупан број поверилаца а не предмета, из ког разлога ће се у свим статусима јављати разлика у укупном броју предмета по повериоцима и по врсти исправе највише до 3 предмета у зависности од статуса.

⁷ ПИП- претходни извештајни период, ИП- извештајни период

потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности И.ИВК, у својим евиденцијама, евидентирао РС као повериоца, сходно чему је и проценат учешћа ЈК предузећа 28,96%. Ова измена процената не утиче на редослед поверилаца по % учешћу у укупном броју предмета у раду у 2016.

Табела 4. Приказ процентуалног учешћа предмета у укупном броју предмета у раду у 2016 по типу повериоца за узорак

тип повериоца	1. Република Србија	2. јавно предузеће	3. привредно друштво (ад, доо, од, кд) изузев банака	4. банка	5. предузетник	6. остали (фондације, удружења, скупштине станара)	7. физичко лице	укупно по извршним повериоцима 8 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7
% Учешће предмета по типу повериоца у укупном броју предмета у раду у 2016	5,05%	26,56%	42,51%	0,60%	0,43%	14,79%	10,06%	100,00%
	2,65%	28,96%	42,51%	0,60%	0,43%	14,79%	10,06%	100,00%

Табела 5. Приказ свих статуса предмета за узорак по врсти исправе

статус предмета / тип повериоца	9. извршење на основу стране извршне исправе или веродостојне исправе	10. извршење на основу домаће извршне исправе И.И	11. извршење на основу веродостојне исправе И.ИВ	12. извршење на основу верод.исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комун. услуга И.ИВК	13. извршење на основу реш. о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	14. обезбеђење - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ	укупно по врстама исправе 15 = 9 + .. + 14
у раду у ПИП	14	44.441	9.418	669.791	0	0	723.664
окончани у ПИП	7	28.195	3.369	251.899	0	0	283.470
основани у ИП	11	72.543	18.137	146.806	14.411	49	251.957
У раду у ИП	18	88.789	24.186	564.698	14.411	49	692.151
окончани у ИП	5	49.361	3.495	139.080	2.999	18	194.958

По врстама исправа видимо да је у раду доминантно учешће извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатност који у укупном броју предмета у раду учествују са 81,59%.⁸ Иако је

⁸ Разлика у учешћу по типу повериоца и врсти исправе за ИВК предмете настаје из разлога што ЈИ у својим евиденцијама за ову врсту поступака опредељују повериоца на основу података о регистрацији

структура примљених предмета по врстама исправа значајно измењена у 2016 у односу на претходни период (у претходном периоду учешће ове врсте исправа је било преко 90% док је у 2016 по броју основаних предмета у ИП учешће ове врсте исправа 58,27%), нерешени И.ИВК предмети из претходног периода су утицали на овако висок проценат учешћа ове врсте предмета у укупном броју предмета у раду у 2016.

Табела 6. Приказ процентуалног учешћа предмета у укупном броју предмета у раду у 2016 по врсти исправе за узорак

Врста исправе	9 извршење на основу стране извршне исправе или веродостојне исправе	10. извршење на основу домаће извршне исправе И.И	11 извршење на основу веродостојне исправе И.ИВ	12. извршење на основу верод. исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга И.ИВК	13. извршење на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	14. обезбеђење - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ	укупно по врсти исправа на основу којих се спроводи извршење 15 = 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14
% Учешће предмета по врсти исправе у укупном броју предмета у раду у 2016	0,00%	12,83%	3,49%	81,59%	2,08%	0,01%	100,00%

У 2016 постоји негативна тенденција у савладавању прилива што резултира већим бројем нерешених предмета са којима су јавни извршитељи ушли у 2017. У анализи поступања јавних извршитеља од 2012-2015⁹ проценат окончаних предмета у односу на ново-примљене предмете је био 91,72% , док је у нашем узорку за 2016 овај однос 77,38%, а на основу извештаја о раду свих јавних извршитеља овај однос је 82,85%. Праћење овог параметра је веома важно са сагледавање стања професије у целини из ког разлога је неопходно извршити анализу разлога који онемогућавају да се оконча већи број поступака. Увећање броја предмета у раду отежава рад јавних извршитеља и може да их доведе у неповољан финансијски положај.

3.1. Структура окончаних поступака у 2016

компаније, сходно чему ову врсту потраживања од компанија које су регистроване као акционарска друштва уписују у привредна друштва

⁹ Анализа промена у систему извештавања јавних извршитеља и статистика о раду и статистика о раду јавних извршитеља 2012-2015, Саша Станковић

Јавни извршитељи из узорак су у 2016 окончали укупно 194.958 предмета по врсти исправе, од којих је 113.260 предмета окончано закључењем или 58,09% , 52.789 предмета обуставом или 27,08% и 28.909 предмета је окончано одбачајем или у процентима 14,83%.

Табела 7. Приказ структуре окончаних предмета по подручјима надлежности виших и привредних судова са приказом процентуалног учешћа начина окончања у односу на укупан број окончаних поступака

По подручју надлежности вишег и привредног суда	закључењем 1	обуставом 2	одбачајем 3	укупно 4	1/4	2/4	3/4
Виши и Привредни суд у Београду	38.986	21.935	12.466	73.387	53,12%	29,89%	16,99%
Виши и Привредни суд у Ваљеву	927	907	188	2.022	45,85%	44,86%	9,30%
Виши у Врању и Привреди суд у Лесковцу	2.171	1.956	1.879	6.006	36,15%	32,57%	31,29%
Виши и Привредни суд у Зајечару	815	157	332	1.304	62,50%	12,04%	25,46%
Виши и Привредни суд у Зрењанину	3.133	1.712	526	5.371	58,33%	31,87%	9,79%
Виши у Јагодини и Привредни суд у Крагујевцу	2.468	1.627	303	4.398	56,12%	36,99%	6,89%
Виши и Привредни суд у Крагујевцу	6.853	5.987	4.166	17.006	40,30%	35,21%	24,50%
Виши и Привредни суд у Краљеву	2.532	1.851	1.388	5.771	43,87%	32,07%	24,05%
Виши суд у Крушевцу и Привредни суд у Краљеву	1.307	557	133	1.997	65,45%	27,89%	6,66%
Виши и Привредни суд у Лесковцу	5.881	789	24	6.694	87,85%	11,79%	0,36%
Виши у Неготину и Привредног суд у Зајечару	732	1.286	44	2.062	35,50%	62,37%	2,13%
Виши и Привредни суд у Нишу	21.948	4.158	1.818	27.924	78,60%	14,89%	6,51%
Виши у Новом Пазару и Привредни суд у Краљеву	207	60	20	287	72,13%	20,91%	6,97%
Виши и Привредни суд у Новом Саду	7.330	3.123	487	10.940	67,00%	28,55%	4,45%
Виши и Привредни суд у Панчеву	1.762	835	505	3.102	56,80%	26,92%	16,28%
Виши у Пироту и Привредни суда у Нишу	710	70	1	781	90,91%	8,96%	0,13%
Виши и Привредни суд у Пожаревцу	226	275	161	662	34,14%	41,54%	24,32%
Виши у Прокупљу и Привредни суд у Нишу	5.128	139	1.906	7.173	71,49%	1,94%	26,57%
Виши у Смедереву и Привредни суд у Пожаревцу	1.642	2.253	843	4.738	34,66%	47,55%	17,79%
Виши и Привредни суд	985	315	156	1.456	67,65%	21,63%	10,71%

Сомбору							
Виши и Привредни суд Сремској Митровици	1.518	778	424	2.720	55,81%	28,60%	15,59%
Виши и Привредни суд у Суботици	1.340	267	280	1.887	71,01%	14,15%	14,84%
Виши и Привредни суд у Ужицу	2.497	703	220	3.420	73,01%	20,56%	6,43%
Виши и Привредни суд у Чачку	1.893	773	517	3.183	59,47%	24,29%	16,24%
Виши у Шапцу и Привредни суд у Ваљево	269	276	122	667	40,33%	41,38%	18,29%
128 јавних извршитеља	113.260	52.789	28.909	194.958	58,09%	27,08%	14,83%

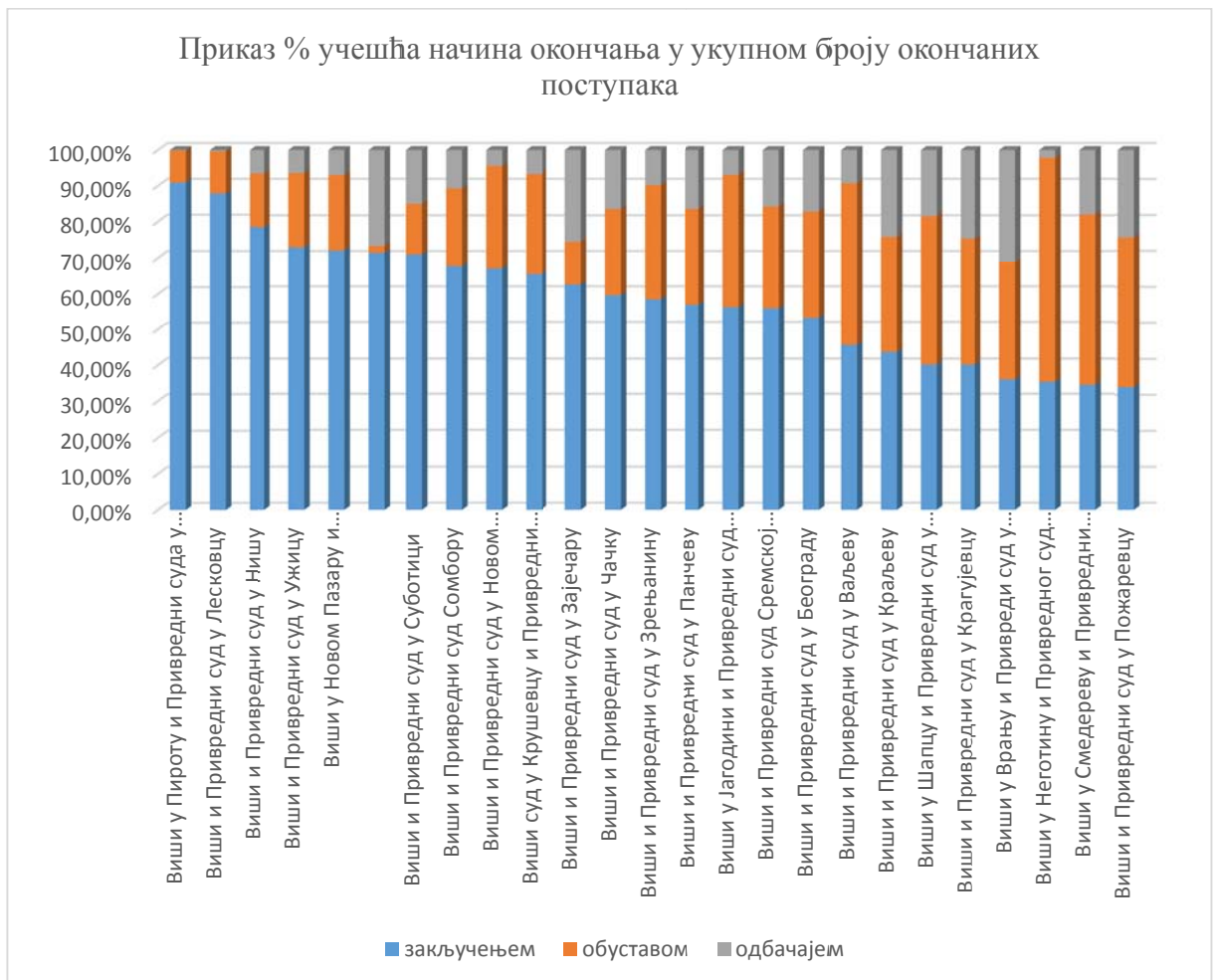
Посматрајући процентуална одступања од просека за цео узорак за поступке који су окончани **закључењем** издвајају се извршитељи са подручја Вишег суда у Пироту и Привредног суда у Нишу са **90,91%**, Вишег и Привредног суда у Лескову са 87,85%, Вишег и Привредног суда у Нишу са 78,60%, Вишег и Привредног суда у Ужицу са 73,01% Вишег суда у Новом Пазару и Привредног суда у Краљеву са 72,13%, Вишег суда у Прокупљу и Привредног суд у Нишу са 71,49%, Вишег и Привредног суда у Суботици са 71,01%, Вишег и Привредног суда у Сомбору са 67,65%, Вишег и Привредног суда у Новом Саду са 67%, Вишег суда у Крушевцу и Привредног суда у Краљеву са 65,45%, Вишег и Привредног суда у Зајечару са 62,50%, Вишег и Привредног суда у Чачку са 59,47% и Вишег и Привредног суда у Зрењанину са 58,33%.

Изнад просека за цео узорак у укупном броју окончаних поступака **обуставом** у 2016 су имали јавни извршитељи са подручја Вишег суда у Неготину и Привредног суда у Зајечару са 62,37%, Вишег суда у Смедереву и Привредног суда у Пожаревцу са 47,55% Вишег и Привредног суда у Ваљево са 44,86%, Вишег и Привредног суда у Пожаревцу са 41,54% Вишег суда у Јагодини и Привредног суда у Крагујевцу са 36,99%, Вишег и Привредног суда у Крагујевцу са 35,21%, Вишег суда у Врању и Привредног суда у Лесковцу са 32,57%, Вишег и Привредног суда у Краљеву са 32,07%, Вишег и Привредног суда у Зрењанину са 31,87%, Вишег и Привредног суда у Београду са 29,89%, Вишег и Привредног суда у Сремској Митровици са 28,60%, Вишег и Привредног суда у Новом Саду са 28,55% и Вишег суда у Крушевцу и Привредног суда у Краљеву са 27,89%

Изнад просека за цео узорак у укупном броју окончаних поступака **одбачајем** у 2016 су имали јавни извршитељи са подручја Вишег суда у Врању и Привредног суда у Лесковцу 31,29% Вишег суда у Прокупљу и Привредног суда у Нишу 26,57%, Вишег и Привредног суда у Зајечару 25,46%, Вишег и Привредног суда у Крагујевцу 24,50%, Вишег и Привредног суда у

Пожаревцу 24,32% , Вишег и Привредног суда у Краљеву 24,05%, Вишег суда у Шапцу и Привредног суда у Ваљеву 18,29%, Вишег суда у Смедереву и Привредног суда у Пожаревцу 17,79%, Вишег и Привредног суда у Београду 16,99%, Вишег и Привредног суда у Панчеву 16,28%, Вишег и Привредног суда у Чачку 16,24%, Вишег и Привредног суда у Сремској Митровици 15,59% и Вишег и Привредног суда у Суботици 14,84%

Дијаграм 2. Приказ процентуалног учешћа начина окончања поступака у укупном броју поступака по надлежности виших и привредних судова

С обзиром да су јавни извршитељи из различитих регионалних области Републике Србије успели да изнад просека окончају закључењем значајан број предмета, не можемо да закључимо да је разлог за успех бољи материјални положај или препознавање ауторитета јавног извршитеља од стране извршних дужника разлог успеха. За подручја надлежности Виших и Привредних судова у којима је проценат окончаних поступака обуставом и одбачајем значајно виши од просечних потребно је утврдити разлоге који су довели до ових резултата.

Посматрајући структуру окончаних поступака по повериоцима, можемо да видимо да је највиши просек успешно окончаних поступака у укупном броју окончаних поступака у потраживањима физичких лица 95,32%, за којима следе потраживања предузетника 83,79%, а на трећем месту су потраживања Републике Србије са 66,26%. У укупном броју окончаних поступака најнижи проценат успешно окончаних поступака су потраживања ЈК предузећа 43,25% која уједно имају и висок проценат обустављених поступака 35,6% и највиши проценат одбачених поступака 21,69%. Веома слична ситуација је и са потраживањима привредних друштава која имају успешно окончаних 45,86%, обустављених 34,10% а одбачених 20,05%. Када посматрамо потраживања банака проценат успешно окончаних поступака је 51,48% али је проценат обустављених поступака највиши и износи 45,56%. Најбољу структуру окончаних поступака имају поступци које су покренули физичка лица и предузетници што указује на квалитет њихових предлога.

Табела 8. Приказ структуре начина окончања поступка у односу на укупан број окончаних поступака по врсти повериоца

Тип повериоца / начин окончања	1. Република Србија	2. јавно предузеће	3. привредно друштво (ад, доо, од, кд) изузев банака	4. банка	5. предузетник	6. остали (фондације, удружења скупштине станара)	7. физичко лице	Укупно по извршним повериоцима 8 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7
закључењем	2.957	23.026	31.459	139	739	12.081	42.860	113.261
обуставом	885	18.667	23.392	123	139	7.514	2.069	52.789
одбачајем	621	11.547	13.752	8	4	2.943	34	28.909
укупно	4.463	53.240	68.603	270	882	22.538	44.963	194.959
% закључењем	66,26%	43,25%	45,86%	51,48%	83,79%	53,60%	95,32%	58,09%
% обуставом	19,83%	35,06%	34,10%	45,56%	15,76%	33,34%	4,60%	27,08%
% одбачајем	13,91%	21,69%	20,05%	2,96%	0,45%	13,06%	0,08%	14,83%

Да се поступци физичких лица најбрже завршавају указује и проценат укупно окончаних предмета у односу на укупан број предмета у раду по којем су јавни извршитељи из нашег узорка окончали чак 64,57% предмета од укупног броја предмета у раду. По броју окончаних поступака у односу на укупан број предмета у раду следе предузетници са 29,36%, ЈК предузећа са 28,96%, привредна друштва са 23,32%, остали повериоци са 22,02%, потраживања Републике Србије са 12,78% и на крају потраживања банака 6,52%.

Табела 9. Приказ процентуалног односа укупно окончаних поступака у односу на укупан број поступака у раду по врсти повериоца

статус предмета	1. Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе	2. јавно предузеће	3. привредно друштво (ад, доо, од, кд) изузев банака	4. банка	5. предузетник	6. остали (фондације, удружења, скупштине станара)	7. физичко лице	Укупно по извршним повериоцима 8 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7
У раду у ИП	34.920	183.863	294.220	4.138	3.004	102.373	69.636	692.154
окончани у ИП	4.463	53.240	68.603	270	882	22.538	44.963	194.959
однос окончаних / у раду	12,78%	28,96%	23,32%	6,52%	29,36%	22,02%	64,57%	28,17%

Посматрајући структуру окончаних поступака у односу на врсту исправу видимо да је највећи проценат успешно окончаних поступака у предметима извршења на основу домаће извршне исправе чак 93,38%, док је проценат обустављених поступака за ову врсту исправе најнижи 6,43%. Веома добру структуру у укупном броју окончаних поступака имају поступци за наплату неплаћене судске таксе са 80,43% успешно окончаних поступака и 18,01% обустављених. Предмети извршења на основу веродостојне исправе имају лошију структуру од претходно поменутих поступака у којима је 62,26% успешно окончано, а 35,08% је обустављених поступака. Неповољну структуру имају потраживања ЈК предузећа које смо већ коментарисали.

Успех који је постигнут у поступцима извршења на основу домаће извршне исправе се огледа и у подацима да је од укупног броја поступака у раду окончано чак 55,59% предмета што је значајно изнад просека свих окончаних предмета. С друге стране предмети за наплату неплаћене судске таксе иако су имали висок проценат успешно окончаних поступака о квалитету тих потраживања не можемо да дамо коначан суд јер је окончано свега 20,81% поступака који су у току. Слична ситуација је и са предметима на основу веродостојне исправе за које је укупно окончано 14,45% предмета. Предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења потраживања насталих из комуналних и сличних потраживања у сваком погледу имају лошу структуру како у начину окончања, тако и у броју окончаних поступака.

Табела 10. Приказ структуре начина окончања поступка у односу на укупан број окончаних поступака по врсти исправе

начин окончања	9. предмети извршења на основу стране исправе или веродостојне исправе	10. предмети извршења на основу домаће извршне исправе ИИ	11. предмети извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ	12. предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга "И.ИВК"	13. предмети извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	14. предмети обезбеђења - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ	Укупно по врсти исправа на основу којих се спроводи извршење $15 = 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14$
закључењем	2	46.094	2.176	62.568	2.412	8	113.260
обустановом	3	3.173	1.226	47.837	540	10	52.789
одбачајем	0	94	93	28.675	47	0	28.909
укупно	5	49.361	3.495	139.080	2.999	18	194.958
% закључењем	40,00%	93,38%	62,26%	44,99%	80,43%	44,44%	58,09%
% обустановом	60,00%	6,43%	35,08%	34,40%	18,01%	55,56%	27,08%
% одбачајем	0,00%	0,19%	2,66%	20,62%	1,57%	0,00%	14,83%

Табела 11. Приказ процентуалног односа укупно окончаних поступака у односу на укупан број поступака у раду по врсти исправа

статус предмета	9. предмет и извршења на основу стране извршне исправе или веродостојне исправе	10. предмети извршења на основу домаће извршне исправе ИИ	11. предмет и извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ	12. предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга "И.ИВК"	13. предмети извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	14. предмети обезбеђења - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ	Укупно по врсти исправа на основу којих се спроводи извршење $15 = 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14$
У раду у ИП	18	88.789	24.186	564.698	14.411	49	692.151
окончани у ИП	5	49.361	3.495	139.080	2.999	18	194.958
однос окончаних / у раду	27,78%	55,59%	14,45%	24,63%	20,81%	36,73%	28,17%

Веома важан параметар за посматрање успеха јавних извршитеља је проценат окончаних поступака по години пријема предмета. Када посматрамо извештајни период јавни извршитељи су готово равномерно окончавали поступке по години пријема предмета са изузетком поступака поднетих 2015 којих су окончали 35,11% од укупног броја предмета у раду, док се за остале године проценат окончаних поступака креће од 20,98% за поступке из 2012, до 28,73% за поступке из 2016 године.

Сагледавајући укупан број окончаних предмета у односу на укупан број примљених предмета, по години пријема, можемо да уочимо да је највећи проценат окончаних предмета у првој години рада јавних извршитеља, тј у најстаријим предметима из 2012 – 68,26%, који

процент се смањује како се смањује старост извршног поступка : за 2013 -64,61%, за 2014-56,05% и за 2015 -49,89%. Ово је доказ да јавни извршитељи поступају у предметима по редоследу пријема, као и да без обзира на старост поступка не одустају у намери да спроведу извршење.

Табела 12. Приказ процентуалног односа укупног броја предмета у раду у односу на укупан број окончаних поступака у извештајном периоду и у претходним извештајним периодима по годинама пријема предмета.

статус предмета/година	2012	2013	2014	2015	2016	укупно
у раду у ИП	15.808	48.506	207.536	168.344	251.957	692.151
окончани у ИП	3.316	11.120	49.018	59.105	72.399	194.958
% однос окончаних / у раду у ИП	20,98%	22,92%	23,62%	35,11%	28,73%	28,17%
% окончаних у ПИП по годинама	59,84%	54,09%	42,46%	22,77%		
% укупно окончаних / укупно примљених по годинама	68,26%	64,61%	56,05%	49,89%		

Користећи аналогију исказаних процената можемо да закључимо да јавни извршитељи након две године рада окончају 50% поступака. С обзиром да је број укупно окончаних поступака у односу на број примљених предмета по годинама пријема, у анализи о раду ЈИ за период 2012-2015¹⁰, за 2012 био 66,16%, за 2013 -52,90% , 2014 -44,68% и за 2015 -22,71%, видимо да се проценат ново-окончаних предмета што је поступак дужи значајно смањује, што нас наводи на закључак да се пролонгирањем поступка изнад 3 године не постиже значајно бољи резултат од оног који је већ постигнут.

Свакако да пролонгирање времена рада извесног броја поступака дуже од две године има негативне последице како на статистику о раду јавних извршитеља, тако и на њихове свеукупне резултате рада. Увећавањем броја предмета у којима поступају, увећава се број запослених неопходан за постизање прописаних законских рокова у поступку, што резултира увећавањем трошкове рада, из ког разлога је неопходно утврдити разлог због ког ови поступци нису окончани, тј да ли су разлози објективни или постоји извесна процесна немогућност да се поступци окончају.

У том смислу треба сагледати структуру предмета у раду и нерешених поступака који су остали по типу повериоца и врсти исправе да би се утврдило у којим поступцима постоје највећи проблеми у раду јавних извршитеља.

¹⁰ Анализа промена у систему извештавања јавних извршитеља и статистика о раду и статистика о раду јавних извршитеља 2012-2015, Саша Станковић, табела 28.

Важно је напоменути да је просек окончаних поступака из 2016 -28,73% што је изнад просека свих окончаних предмета, из чега не може да се извуче закључак да је примена новог ЗИО успорила поступак пред ЈИ, односно да је извештај обухватио само пола године примене ЗИО па ће стварни резултати за поступке у којима се примењује нови ЗИО моћи да се виде тек у извештају о раду јавних извршитеља за 2017.

3.2. Структура поступака у раду у 2016

Јавни извршитељи из узорка су у 2016 поступали у 692.154 предмета по повериоцима, од ког броја је 42,51% предмета у којима је поверилац привредно друштво, 28,96% ЈК предузећа, 14,79% остали повериоци, 10,06% физичка лица, 2,65% Република Србија и са мање од 1% процента учествују предмети у којима су повериоци банке и предузетници. Интересантно је погледати старосну структуру предмета по повериоцима. Иако су јавни извршитељи до краја 2015 процентуално највише у рад примили предмета извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и то са процентом од преко 90% ¹¹, у својим извештајима о раду су навели да је највећи број старих предмета у којима су поступали из 2016, поднето од стране привредних друштава. У складу са подацима које су ЈИ навели у својим извештајима привредна друштва су у укупном броју предмета у раду у 2016 за које су поступци покренути 2012 имали 78,19% предмета, за поступке покренуте 2013-58,17% предмета и за поступке покренуте 2013-54,71% предмета. Врло сличне проценте смо добили увидом у податке о раду свих ЈИ.

Табела 13. Приказ структуре предмета у раду у 2016 по врсти повериоца ¹²

статус	година	1. Република Србија,	2. јавно предузеће	3. привредно друштво (ад, доо, од, кд) изузев банака	4. банка	5. предузетник	6. остали (фондације, удружења, скупштини)	7. физичко лице	укупно по извршним повериоцима
у раду	2012	385	2.319	12.361	10	58	631	44	15.808
	2013	1.950	12.931	28.216	72	442	4.385	510	48.506
	2014	17.058	51.059	113.533	147	105	24.381	1.253	207.536
	2015	1.710	53.477	74.597	247	353	30.438	7.523	168.345
	2016	13.817	64.077	65.513	3.662	2.046	42.538	60.306	251.959
	укупно	34.920	183.863	294.220	4.138	3.004	102.373	69.636	692.154

¹¹ Анализа промена у систему извештавања јавних извршитеља и статистика о раду и статистика о раду јавних извршитеља 2012-2015, Саша Станковић, табела 23

¹² Учешће Републике Србије у укупном броју предмета у раду у 2016 је реално процењено на 2,65%, а ЈКП на 28,96%, детаљно објашњење је дато на стр. 10, овог документа.

% уч. предмета по врсти повериоца у укупном броју предмета у раду по години пријема	2012	2,44%	14,67%	78,19%	0,06%	0,37%	3,99%	0,28%	100,00%
	2013	4,02%	26,66%	58,17%	0,15%	0,91%	9,04%	1,05%	100,00%
	2014	8,22%	24,60%	54,71%	0,07%	0,05%	11,75%	0,60%	100,00%
	2015	1,02%	31,77%	44,31%	0,15%	0,21%	18,08%	4,47%	100,00%
	2016	5,48%	25,43%	26,00%	1,45%	0,81%	16,88%	23,93%	100,00%
	укупно	5,05%/ /	26,56% /	42,51%	0,60%	0,43%	14,79%	10,06%	100,00%
		2,65%	28,96%						

Међутим да бисмо заиста утврдили која врста поступака је најзаступљенија, у укупном броју предмета у раду, посматрајући по годинама када су покренути поступци, сагледаћемо податке о структури предмета у раду по врсти исправе на основу које се води поступак.

Табела 14. Приказ структуре предмета у раду у 2016 по врсти исправе

статус	година	9. предмети извршења на основу стране извршне исправе или веродостојне исправе	10. предмети извршења на основу домаће извршне исправе И.И	11 предмети извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ	12. извршење на основу веродостојне исправе ради намерења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга И.ИВК	13. предмети извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	14. предмети обезбеђења - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ	укупно по врсти исправе на основу којих се спроводи извршење 15 = 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14
у раду	2012	0	76	21	15.711	0	0	15.808
	2013	2	1.265	299	46.940	0	0	48.506
	2014	1	3.230	3.177	201.128	0	0	207.536
	2015	4	11.675	2.552	154.113	0	0	168.344
	2016	11	72.543	18.137	146.806	14.411	49	251.957
	укупно	18	88.789	24.186	564.698	14.411	49	692.151
% учешће броја предмета по врсти повериоца у укупном броју предмета у раду по години пријема предмета	2012	0,00%	0,48%	0,13%	99,39%	0,00%	0,00%	100,00%
	2013	0,00%	2,61%	0,62%	96,77%	0,00%	0,00%	100,00%
	2014	0,00%	1,56%	1,53%	96,91%	0,00%	0,00%	100,00%
	2015	0,00%	6,94%	1,52%	91,55%	0,00%	0,00%	100,00%
	2016	0,00%	28,79%	7,20%	58,27%	5,72%	0,02%	100,00%
	укупно	0,00%	12,83%	3,49%	81,59%	2,08%	0,01%	100,00%

На основу структуре предмета у раду, по врсти исправе, потпуно је јасно да су у раду у 2016 ЈИ највише имали старих предмета извршења на основу веродостојне исправе ради намерења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга, што је потврда да су многи јавни извршитељи за ову врсту поступака у евиденцијама као повериоца означили привредно

друштво, из ког разлога на основу података о успешности по типу повериоца, привредна друштва која не воде поступке на основу веродостојних исправа насталих из комуналних и сродних делатности не могу да донесу закључак о степену успешности јавних извршитеља.

Када посматрамо старосну структуру по свакој врсти исправе, ова врста исправа има **46,71%** предмета старијих од 2 године, док је код веродостојних исправа овај проценат **14,46%**, а домаћих извршних исправа **5,15%**

Потребно је указати да је управо ова врста поступака у периоду пре увођења јавних извршитеља значајно оптеретила рад извршних судова те је у напорима да се реше ови поступци донето низ стратегијских докумената, а последња мера за решавање ове врсте поступака је имплементирана и у сам ЗИО (чл.547), из ког разлога је неопходно да се утврде узроци пролонгирања времена окончања ових поступака и исти отклоне.

3.3. Структура нерешених поступака на крају 2016

Статистика коју смо изложили у делу структура предмета у раду се понавља када је у питању структура нерешених предмета. Доминантно учешће поступака које су поднели ЈКП и привредна друштва је и даље присутно у укупном броју нерешених предмета које су ЈИ имали на крају 2016 године. Предмети привредних друштава учествују са 45,38% , а ЈКП са 26,27% у укупном броја нерешених поступака.

Табела 15. Приказ структуре нерешених предмета на крају 2016 по врсти повериоца

статус	година	1. Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе	2. јавно предузеће	3. привредно друштво (ад, доо, од, кд) изузев банака	4. банка	5. предузетник	6. остали (фондације, удружења скупштине станара)	7. физичко лице	укупно по извршним повериоцима $8 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7$
нерешени предмет и на крају 2016	2012	345	1.909	9.809	10	55	328	36	12.492
	2013	1.887	10.296	21.215	64	415	3.139	370	37.386
	2014	15.888	32.646	89.159	121	83	19.755	866	158.518
	2015	1.229	32.491	50.706	166	211	21.132	3.304	109.239
	2016	11.108	53.281	54.728	3.507	1.358	35.481	20.097	179.560

	укупно	30.457	130.623	225.617	3.868	2.122	79.835	24.673	497.195
% учешће		6,13%	26,27%	45,38%	0,78%	0,43%	16,06%	4,96%	100,00%

Посматрано по врсти исправе највећи број нерешених поступака је у предметима извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга који у укупном броју нерешених поступака учествују са 85,60%. Уједно из табеле 16. можемо да видимо да је јавним извршитељима у раду остало врло мало старих предмета по другим врстама исправа. Просечан број нерешених предмета по ЈИ из нашег узорка за предмете извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга 3.325 предмета, док је просечан број нерешених предмета за све остале врсте исправа по ЈИ 559 предмета. Све ово доводи до закључка да су јавни извршитељи у свим осталим поступцима, изузев у поступцима за потраживањима настала из комуналних и сличних услуга, нашли модалитет да брзо и ефикасно окончавају поступке.

Табела 16. Приказ структуре нерешених предмета на крају 2016 по врсти исправе

статус	година	9. предмети извршења на основу стране исправе или веродостојне исправе	10. предмети извршења на основу домаће исправе И.И	11 предмети извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ	12. предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга И.ИВК	13. предмети извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	14. предмети обезбеђења - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ	укупно по врсти исправа на основу којих се спроводи извршење $15 = 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14$
нерешени предмети на крају 2016	2012	0	66	19	12.407	0	0	12.492
	2013	2	976	267	36.141	0	0	37.386
	2014	0	2.428	2.661	153.429	0	0	158.518
	2015	3	6.171	1.880	101.185	0	0	109.239
	2016	8	29.787	15.864	122.456	11.412	31	179.558
	укупно	13	39.428	20.691	425.618	11.412	31	497.193
% учешће		0,00%	7,93%	4,16%	85,60%	2,30%	0,01%	100,00%

Просечан број нерешених предмета по ЈИ из нашег узорка је 3.884 предмета

Табела 17. Приказ структуре нерешених предмета на крају 2016 по подручју надлежности виших и привредних судова са исказаним просеком по ЈИ

Надлежност вишег и привредног суда	ук. бр. нерешених предмета	укупан бр. јавних извршитеља	просечан бр. нерешених предмета по ЈИ
Виши и Привредни суд у Београду	196.159	36	5.449
Виши и Привредни суд у Ваљеву	11.200	2	5.600
Виши у Врању и Привредни суд у Лесковцу	12.969	2	6.485
Виши и Привредни суд у Зајечару	1.803	1	1.803
Виши и Привредни суд у Зрењанину	19.520	7	2.789
Виши у Јагодини и Привредни суд у Крагујевцу	12.313	5	2.463
Виши и Привредни суд у Крагујевцу	38.943	8	4.868
Виши и Привредни суд у Краљеву	31.164	2	15.582
Виши суд у Крушевцу и Привредни суд у Краљеву	5.171	3	1.724
Виши и Привредни суд у Лесковцу	6.647	2	3.324
Виши у Неготину и Привредног суд у Зајечару	3.153	2	1.577
Виши и Привредни суд у Нишу	29.774	7	4.253
Виши у Новом Пазару и Привредни суд у Краљеву	1.884	1	1.884
Виши и Привредни суд у Новом Саду	53.836	10	5.384
Виши и Привредни суд у Панчеву	8.253	6	1.376
Виши у Пироту и Привредни суда у Нишу	899	1	899
Виши и Привредни суд у Пожаревцу	1.199	1	1.199
Виши у Прокупљу и Привредни суд у Нишу	4.994	2	2.497
Виши у Смедереву и Привредни суд у Пожаревцу	13.390	4	3.348
Виши и Привредни суд Сомбору	8.309	5	1.662
Виши и Привредни суд Сремској Митровици	9.007	7	1.287
Виши и Привредни суд у Суботици	3.143	3	1.048
Виши и Привредни суд у Ужицу	12.038	4	3.010
Виши и Привредни суд у Чачку	7.993	5	1.599
Виши у Шапцу и Привредни суд у Ваљеву	3.432	2	1.716
Укупно/ просечно	497.193	128	3.884

Посматрајући структуру нерешених предмета по подручјима надлежности виших и привредних судова уочавамо да 7 подручја имају значајно већи просечан број нерешених предмета по ЈИ од просека свих ЈИ из узрока. Подручје надлежности Вишег и Привредног суда у Краљеву 15.582 предмета по ЈИ, Вишег и Привредног суда у Београду 5.449, Вишег суда у Врању и Привредног суда у Лесковцу 6.485 предмета, Вишег и Привредног суда у Ваљеву

5.600, Вишег и Привредног суда у Новом Саду 5.384, Вишег и Привредног суда у Крагујевцу 4.868 и Вишег и Привредног суда у Нишу 4.253 предмета.

3.4. Статус нерешених поступака на крају 2016

Јавни извршитељи у обавезном годишњем извештају имају прописана два обрасца који прате статус нерешених поступака на последњи дан извештаја. Ова два обрасца омогућавају дубинску анализу стања у поступцима пред јавним извршитељима који су остали нерешени. Међутим, на основу податка из годишњег извештаја уочили смо да су подаци у ова два обрасца нетачни. Разлике у подацима су се јавиле из разлога што подаци из база података јавних извршитеља нису адекватно повезане са средствима извршења. Да бисмо могли да дођемо до ових података у сарадњи са 79 јавних извршитеља из нашег узорка и представницима софтверских компанија у чијим апликацијама воде податке о раду, успели смо да обезбедимо податке за које можемо да потврдимо да са извесним разликама у броју предмета, ипак приказују реално стање у нерешеним предметима.

У претходном поглављу смо навели да је укупан број нерешених поступака за 128 ЈИ 497.193 предмета, док је број нерешених поступака код 79 ЈИ од којих смо добили податке о статусу нерешених поступака **248.066** предмета, што је 50% од укупног броја нерешених поступака које су имали 128 ЈИ.

Табела 18. Приказ статуса нерешених поступака по врстама исправе за 50% нерешених предмета из узорка¹³

врста исправе / средства извршења	продаја непокретности извршног дужника	продаја покретних ствари извршног дужника	пренос новчаног потраживања извршног дужника	пренос зараде извршног дужника	пренос новчаних средстава са рачуна извршног дужника код банке	пренос средстава са штедног улога или текућег рачуна извршног дужника	укупан број предмета у којима спровођење извршења није започето	прекид поступка
2. предмети извршења на основу домаће извршне исправе И.И	611	2.797	1.790	193	7.075	47	12.499	68

¹³ У приказу нису обухваћена сва средства извршења већ само она средства и статуси који генеришу највећи број поступака. По истом принципу су приказане и само поједине врсте исправе.

3. предмети извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ	65	857	783	64	772	20	8.677	17
4. предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности И.ИВК	49	7.158	19.136	719	8.608	385	165.034	3.697
5. предмети извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	0	52	319	21	145	22	6.905	4
укупно	725	10.867	22.030	997	16.600	474	193.132	3.786

На основу приказа из табеле 18, констатујемо да је извршење у току у 20,84% предмета од укупног броја нерешених за 79 ЈИ. Највећи број извршења се спроводи преносом новчаног потраживања извршног дужника 22.030 предмета. Значајно учешће имају поступци у којима се спровођење врши преносом средстава са рачуна извршног дужника код банке, 16.600 поступака и продаја покретних ствари извршног дужника 10.867 поступака. Узимајући у обзир број извршитеља чије податке посматрамо број поступака у којима се извршење спроводи продајом непокретности је изузетно висок, са просеком од 9 продаја непокретности по јавном извршитељу. Међутим, у највећем броју нерешених поступака извршење није почело да се спроводи, па је интересантно сагледати у ком проценту од укупно нерешених поступака.

Табела 19. Приказ односа нерешених предмета и предмета у којима није почело да се спроводи извршење по врстама исправа за 79 ЈИ ¹⁴

Врсте исправа/ статуси предмета	Поступци у којима није кренуло спровођење извршења	укупан бр. Нерешених за 79 ЈИ	% однос нершени/ није кренуло спровођење извршења
2. предмети извршења на основу домаће извршне исправе И.И	12.499	24.983	50,03%
3. предмети извршења на основу веродостојне исправе И.ИВ	8.677	11.210	77,40%
4. предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности И.ИВК	165.034	20.4388	80,75%

¹⁴ Укупан број нерешених поступака за 79 ЈИ је 248.066 али у овом приказу нису прикази подаци за све врсте исправа из ког разлога се појављује разлика од 24 предмета (3 предмета извршења на основу стране извршне исправе или веродостојне исправе и 21 предмет обезбеђења - претходне мере О.ПМ и привремене мере О.ПРМ)

5. предмети извршења на основу решења о извршењу за наплату неплаћене судске таксе И.НТ	6.905	7.461	92,55%
укупно	193.132	248042	

У укупном броју предмета који нису кренули да се спроводе 85,45% су предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга.

Посматрајући по врсти исправе, предмети извршења на основу домаће извршне исправе се у највећем проценту већ спроводе што се подудара са статистиком за ову врсту исправа по којој се ови поступци окончавају брзо и у високом проценту. С друге стране предмети извршења за наплату неплаћене судске таксе и предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних и сродних услуга имају висок проценат поступака који су нерешени а у којима није почело да се спроводи извршење. С обзиром да поменути обрасци који прате статус нерешених поступака немају податак о старости предмета по врсти исправе немамо могућност да утврдимо старосну структуру по врстама исправа, али можемо на основу старосне структуре нерешених поступака по врстама исправа да констатујемо да су у укупном броју нерешених предмета за веродостојне (И. ИВ) исправе највећи број поступака из 2016 па овај проценат није забрињавајући, док је код (И.ИВК) предмета старосна структура доста неповољније и укључује значајан број поступака старијих од 2 године.

Оно што јесмо у могућности, на основу обрасца 7, је да утврдимо коју старосну структуру имају поступци у којима није почело да се спроводи извршење.

Табела 20. Приказ односа нерешених предмета и предмета у којима није почело да се спроводи извршење по старосној структури предмета, за 79 ЈИ

Врсте исправа/ статуси предмета	Поступци у којима није кренуло спровођење извршења	укупан бр. Нерешених за 79 ЈИ	% однос нершени/ није кренуло спровођење извршења
2012	2.741	3.967	69,10%
2013	9.516	13.723	69,34%
2014	53.805	67.439	79,78%

2015	38.115	55.175	69,08%
2016	88.961	107.762	82,55%
Укупно	193.138	248.066	

Видимо да скоро половина поступака у којима није почело да се спроводи извршење су поступци који су покренути у години израде извештаја, у 2016. Од укупног броја нерешених предмета у којима није почело да се спроводи извршење за 79 ЈИ, свега 34%¹⁵ предмета је старије од 2 године, од ког броја свега 6,35%¹⁶ је старије од 3 године. Ови проценти значајно мењају слику о нерешеним поступцима у којима није почело да се спроводи извршење јер у преосталих 66% поступака очекујемо да ће извршење почети да се спроводи.

Када посматрамо однос нерешених предмета и предмета у којима није почело да се спроводи извршења, видимо да је проценат по годинама пријема предмета доста уједначен и креће се око 70%¹⁷, међутим опет напомињемо да је овај проценат значајно посматрати само с аспекта старости извршног поступка сходно чему за 69,10% поступака из 2012 у којима није почело да се спроводи извршење можемо да претпоставимо да се исто неће ни спровести јер потраживања вероватно нису наплатива. Исту аналогију можемо да применимо и на поступке покренуте 2013 у којима до данас није почело да се спроводи извршење. Иако је број поступака из 2012 и 2013 у којима није почело да се спроводи извршење низак потребно је утврдити из ког разлога исти нису окончани, да би се на основу прикупљених података, утврдило са којим проблемима се у извршењу сусрећу јавни извршитељи и шта може да се учини да систем извршења постане још ефикаснији ?

3.5. Подаци из осталих образаца о раду јавних извршитеља

Основни проблем у извештајима јавних извршитеља су непотпуно и неусаглашени подаци, који настају због непотпуних евиденција самих јавних извршитеља и чињенице да они податке о свом раду воде у различитим апликацијама. Непотпуне евиденције су настале на начин што су многи јавни извршитељи на почетку свог рада евиденције водили у приручним базама као што је excel. Накнадно су податке преносили у апликације које су се појавиле на тржишту (неки су развили и своје сопствене апликације), које су често мењали како се понуда на тржишту развијала. Са сваком променом апликације долазило је до делимичног преноса података који су сукцесивно, кроз рад допуњавани, али у већини случајева, сви неопходни подаци нису унети за све предмете. 2016, је донет Правилник о евиденцијама и извештавању

¹⁵ 2012+2013+2014

¹⁶ 2012+2013

¹⁷ са изузетком 2014 за коју је проценат 79,78%,

који је унапредио евиденција и обрасце за извештавање али су они у том тренутку имали велики број предмета у раду, из ког разлога нису били у могућности да попуне све податке који су прописани новим Правилником (посебно податке из финансијског уписника који је имао много новина). Софтверске куће које пружају услуге вођења података о раду јавним извршитељима своје апликације унапређује на основу захтева корисника, јавних извршитеља, што доводи до разлика у тумачењу о врсти података која треба да буде део извештаја. Навели смо већ проблем који се појавио у припреми података за обрасце 6 и 7, у којима се прати статус нерешених предмета. Основно питање представника компанија је било, када се сматра да је извршење почело да се спроводи, јер су они тај податак у извештај морали да идентификују на основу закључака које је јавни извршитељ донео у поступку. С обзиром да јавни извршитељи од компанија траже да им припреме различите форме већ готових закључака, који за сваког корисника имају другачији назив (а постоји и много који сви користе), за софтверске компаније ово је био значајан проблем. По питању наплате у поступку, питање је како су припремани подаци: да ли само за активне предмете или за све предмет из евиденција; да ли се у извештају приказује податак о наплати за нерешене предмете или само за окончане; на који се начин отписује потраживање и како се приказује у извештају. Проблем образаца 8 и 9 који прате наплату можемо сликовито приказати на начин да су неки јавни извршитељи у извештајима као укупна потраживања поверилаца у извештајима приказали као децималан запис, 0,266 или 0,88 или 4,37 или 4,91, а у осталим колонама који приказују главницу и трошкове, приказани су други износи. Иста ситуација је примећена и у колонама које приказују наплату.

Од почетка рада јавних извршитеља није посвећена довољна пажња електронским базама података из ког разлога не постоји централизовано тело или стручна служба која се бави систематизацијом податка, односно која би пружала одговор, самим јавним извршитељима и софтверским компанијама за сва спорна питања.

Због наведених проблема, податке из обрасца 8 и 9, који прате висину и наплату потраживања у извршном поступку нећемо коментарисати. Међутим оно што можемо да наведемо су подаци из обрасца 11 који прате пренос средстава са наменског рачуна ЈИ по којем су 237 ЈИ у 2016 на рачуне повериоца пренели 11.493.312.857 динара, што је просечно приближно 49 милиона динара по јавном извршитељу или просечно 30.000 динара по предмету.

237 ЈИ је у свом извештају навело да су у 2016 примили 464.689 предмета од ког броја је у 18.141 предмет поднет приговор (3,90%) и 600 жалби (0,13%), од ког броја је у 7.312 донета одлука (39%) , док у преосталом броју поступака одлука није донета.

Табела 21. Подаци о предметима у којима је поднет приговор или жалба из извештаја о раду 237 јавних извршитеља за 2016

година оснивања предмета	укупан број поднетих приговора	укупан број поднетих жалби	укупан број предмета у којима је по поднетом приговору или жалби донета одлука	укупан број предмета у којима по поднетом приговору или жалби није донета одлука
2016	18.141	600	7.312	9.683

За предмет примљене у складу са чл.547, 237 ЈИ је навело да су у 2016 у рад примили укупно 23.409 предмета што представља 5,04% од укупног броја примљених предмета у 2016 години. Видимо да је од укупног броја примљених старих нерешених предмет из судова највећи број предмета извршења на основу веродостојне исправе за намирење новчаног потраживања насталог из комуналних и сродних услуга укупно 12.441 предмет. Значајан податак је проценат окончаних поступака, који је врло низак. Овај податак треба сагледати са два аспекта први је чињеница да су ови поступци старији од 5 година, што значајно отежава могућност њихове наплате и други да су јавни извршитељи ове поступке примили у рад у 4 кварталу 2016, па је и овај број окончаних поступака показатељ да јавни извршитељи имају намеру да и ове поступке реше.

Табела 22. Подаци о предметима примљеним у складу са чл.547 из извештаја о раду 237 јавних извршитеља за 2016

врста исправа на основу којих се спроводи извршење	1. извршење на основу стране извршне исправе или веродостојне исправе	2. извршење на основу домаће извршне исправе	3. извршење на основу домаће веродостојне исправе (без извршења из комуналних и сл.)	4. извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности	укупно по врстама исправа на основу којих се спроводи извршење $5 = 1 + 2 + 3 + 4$
укупан број основаних предмета	1	5.096	6.239	12.441	23.409

решено закључењем	0	155	106	78	339
решено обуставом	0	172	285	263	719
% примљени /решени	0,00%	6,42%	6,27%	2,74%	4,52%

Закључак

Јавни извршитељи из узорка су у 2016 поступали у 692.154, док су сви јавни извршитељи поступали у 1.377.333 предмета. У укупном броју предмета у раду, посматрајући по основу врсте исправе, доминантно је учешће предмета извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатност који у укупном броју предмета у раду учествују са **81,59%**.

Структура примљених предмета у 2016 је значајно измењена, због проширења надлежности јавних извршитељима у складу са новим ЗИО. Од укупног броја примљених предмета у 2016, 58,27% предмета су предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатност, што је значајан пад учешћа ове врсте поступака који су до 2015 у структури примљених предмета учествовали са преко 90%.

Посматрајући старосну структуру предмета у раду, **97,03%** предмета **старијих од две** године су предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатност. Када посматрамо старосну структуру по свакој врсти исправе, ова врста исправа има **46,71%** предмета старијих од 2

године, док је код веродостојних исправа овај проценат **14,46%**, а домаћих извршних исправа **5,15%**

Од укупног броја предмета у којима су поступали јавни извршитељи, из узорка, у 2016 су окончали 194.959 (по повериоцима), односно 194.958 (по исправама) или у процентима **28,17%**, а сви јавни извршитељи 384.926 предмета.

Од укупног броја окончаних предмета, јавни извршитељи највећи број окончају потпуним намирењем повериоца што је потврђено и у извештају о раду за 2016, по којем је за наш узорак од укупно 194.958 окончаних поступака, више од пола или тачно **58,09% окончано закључењем**. Подаци из извештаја су указали и на значајну разлику у квалитету потраживања у поступцима пред јавним извршитељима, у складу са којом су предмети у којима су повериоци физичка лица успешно окончани у невероватних **95,32%**, а повериоци предузетници **83,79%**. Дobar резултат је постигнут и у предметима у којима је поверилац Република Србија са **66,26%** успешно окончаних поступака. Најнижи проценат успешно окончаних поступака је постигнут у поступцима ЈК предузећа **43,25%** која уједно имају и висок проценат обустављених поступака 35,6% и највиши проценат одбачених поступака 21,69%. Веома слична ситуација је и са потраживањима привредних друштава која имају успешно окончаних **45,86%**, обустављених, 34,10%, а одбачених 20,05%. Међутим у самој анализи смо навели да је највероватније да се највећи број предмета у којима је као поверилац означено привредно друштво, односи на потраживање настало из комуналних и сродних услуга, из ког разлога је проценат окончаних поступака и начина окончања скоро идентичан. Када посматрамо потраживања банака проценат успешно окончаних поступака је **51,48%** али је проценат обустављених поступака највиши и износи 45,56%.

Да се поступци физичких лица најбрже завршавају указује и проценат укупно окончаних предмета у односу на укупан број предмета у раду по којем су јавни извршитељи из нашег узорка окончали чак **64,57%** предмета од укупног броја предмета у раду. По броју окончаних поступака у односу на укупан број предмета у раду сви остали повериоци имају значајно мањи проценат који се креће испод 30% , а најмањи проценат окончаних поступака имају банке 6,52%.

Посматрајући структуру окончаних поступака у односу на врсту исправу највећи проценат успешно окончаних поступака је у предметима извршења на основу домаће извршне исправе чак **93,38%**, и поступци за наплату неплаћене судске таксе са **80,43%**. Предмети извршења на основу веродостојне исправе су успешно окончани са **62,26%** , док су потраживања из комуналних и сл услуга успешно окончана у **44,99%** предмета. Успех који је постигнут у поступцима извршења на основу домаће извршне исправе се огледа и у подацима да је од укупног броја поступака у раду окончано чак **55,59%** предмета што је значајно изнад

просека за све остале врсте исправа. Предмети извршење за наплату неплаћене судске таксе иако су имали висок проценат успешно окончаних поступака (80,43%) од укупног броја предмета у раду је окончано 20,81%. Због релативно кратког периода у којем се ови поступци воде пред јавним извршитељима, иако су тенденције изражене у процентима позитивне, сматрамо да је исувише рано да се донесе коначан суд о степену успешности наплате у овим поступцима. Најнижи проценат окончаних поступака у односу на укупан број поступака у раду је у предметима извршења на основу веродостојне исправе **14,45%** предмета, али је важно напоменути да је 74,98% ове врсте исправа примљено у рад 2016. Предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења потраживања насталих из комуналних и сличних потраживања у сваком погледу имају лошу структуру како по начину окончања, тако и по укупном броју окончаних поступака у односу на укупан број у раду, са **24,63%** предмета.

Просек окончаних поступака који су примљени у рад 2016 је **28,73%**, Овај проценат је нешто виши од просека окончаних поступака за све године старости предмета из ког разлога не може да се извуче закључак да је примена новог ЗИО успорила поступак пред ЈИ, односно с обзиром да је извештај обухватио само пола године примене ЗИО, стварни резултати, за поступке у којима се примењује нови ЗИО, моћи ће да се виде тек у извештају о раду јавних извршитеља за 2017.

На основу податка о старосној структури поступака пред јавним извршитељима утврђено је да су од укупно примљених предмета у 2012 ЈИ окончали 68,26%, у 2013 - 64,61%, у 2014 – 56,05% и за 2015 – 49,89%.

Користећи аналогију исказаних процената можемо да закључимо да јавни извршитељи након две године рада окончају 50% поступака. На основу података о проценту окончаних предмета по години пријема из претходних извештаја о раду ЈИ, дошли смо до закључка да се проценат ново-окончаних предмета што је поступак дужи значајно смањује, те да се пролонгирањем поступка изнад 3 године не постиже значајно бољи резултат од оног који је већ постигнут.

На крају 2016, ЈИ из узорка је остало нерешено **497.193** предмета. Посматрано по врсти исправе највећи број нерешених поступака је у предметима извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга који у укупном броју нерешених поступака учествују са **85,60%**. Просечан број нерешених предмета по ЈИ из нашег узорка за предмете извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга **3.325** предмета, док је просечан број нерешених предмета за све остале врсте исправа по ЈИ **559** предмета. Просечан број нерешених предмета по ЈИ из нашег узорка, за све исправе је **3.884** предмета.

За статус нерешених предмета користили смо податке из извештаја 79 ЈИ на основу којих смо имали увид у статус за **248.066** предмета, што је 50% од укупног броја нерешених поступака које су имали 128 ЈИ, из узорка. Ови подаци су указали да је спровођење извршења у току за преко 20% и то највише преносом новчаног потраживања извршног дужника и преносом средстава са рачуна извршног дужника код банке. У укупном броју предмета који нису кренули да се спроводе са 85,45% учествују предмети извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга.

Посматрано по години пријема предмета у рад, 46% предмета у којима није кренуло да се спроводи извршење је примљено 2016 године, **34%** предмета је старије од 2 године, а **6,35%** је старије од 3 године.

На основу свих наведених података недвосмислено можемо да утврдимо да јавни извршитељи брзо и ефикасно окончавају предмете извршења за све врсте исправа, изузев предмета извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга. Разлози који су довели до тога да се ова врста поступака не окончава истом брзином као остали поступци су вероватно вишеструки, али овом приликом ћемо навести неколико основних које су сами ЈИ означили као најчешће:

- 1) Применом старог ЗИО, а највећи број предмета извршења ради наплате новчаних потраживања насталих из комуналних услуга се спроводи према одредбама "старог" ЗИО¹⁸, извршни повериоци су суду подносили захтеве за прибављање изјаве о имовини извршног дужника, у складу са чл. 54. Ради се о већем броју случајева, у којима су јавни извршитељи одлуку суда чекали, често дуже и од годину дана, како би могли наставити спровођење извршења.
- 2) У знатном броју случајева, извршни повериоци су у предлозима за извршење као прво или једино средство и предмет извршења назначавали пленидбу новчаних средстава на рачунима извршног дужника и пренос заплениених средстава. Уколико су дужници правна лица, у случајевима у којима би Народна банка Србије обавестила извршитеља након пријема закључка о спровођењу, да на рачуну дужника нема средстава, на налог извршитеља да се изјасне о даљем току поступка, извршни повериоци би остајали при овом средству и предмету извршења.

¹⁸ За све предмете примљене у рад пре 01.07.2016. године, Примењује се Закон о извршењу и обезбеђењу „Службени гласник РС“ бр. 31/2011, 99/2011 - др. закон, 109/2013 - одлука УС., 55/2014 и 139/2014

- 3) У случајевима у којима су дужници физичка лица, прибављање потребних података за увођење поступка је по правилу трајало дуже од очекиваног, због временског периода у којем су надлежни државни органи достављали податке
- 4) У свим случајевима у којима је наступила смрт извршног дужника, јавни извршитељи нису имали основ за окончање поступка, до одговора извршног повериоца. На позив извршитеља да означи наследнике односно правне следбенике у извршном поступку, извршни повериоци који доставе то учине након дужег временског периода или у појединим случајевима и не доставе.

Међутим, важно је указати да је управо ова врста поступака у периоду пре увођења јавних извршитеља значајно оптеретила рад извршних судова те је у напорима да се реше ови поступци донето низ стратегијских докумената, а последња мера за решавање ове врсте поступака је имплементирана и у сам ЗИО (чл.547) из ког разлога је неопходно да се посебном анализом утврде сви узроци пролонгирања времена окончања ових поступака и мере које ће омогућити да се и ови поступци окончају.

Врло важан елемент система извршења је успешност наплате потраживања која до данас у поступцима пред јавним извршитељима није адекватно утврђена из разлога што су подаци које јавни извршитељи достављају у својим извештајима непотпуни. Да бисмо добили релевантне податке са сагледавања структуре потраживања у извршењима, неопходно је значајно унапредити финансијско извештавање о раду јавних извршитеља.

Унапређење извршног поступка треба усмерити у правцу формирања технолошких решења.

Важност технолошког унапређења је препознао и сам Законодавац кроз ЗИО (чл.503, став 2) у којем је прописано да ће се формирати централна база података о поступању свих јавних извршитеља која ће бити део јединственог информационог система. Замисао Законодавца је била да се подаци из апликација јавних извршитеља на дневном нивоу преносе у централну базу података у јединственом формату, који ће бити прописан Стандардима професионалног понашања јавних извршитеља. У оквиру ЕУ пројекта „Владавина права и извршење потраживања“, коју је спроводила Немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ, у документу „Свеобухватна анализа система извршења у Србији“ у одељку 38.4, препоручено је увођење система за надзор и контролу на бази 2 стуба: креирањем професионалних стандарда и успостављањем финансијске контроле. На жалост, до данас није донет документ о професионалним стандардима о раду јавних извршитеља за који верујемо да би решио значајан сет проблема који се односи на извештавање о раду јавних извршитеља. Када је у питању

финансијска контрола поставља се питање на који начин ће она бити спроведена јер прикупљање података у централну базу података је само један од предуслова да би се успоставио систем контроле и надзора. У оквиру истог пројекта који смо навели за потребе развоја централне базе података припремљено је неколико докумената који дефинишу функционалности и техничке карактеристике које централна база података треба да има. У неопходним функционалностима је препоручен развој аналитичких алата и система интерних контрола, као предуслова успостављања система за надзор и контролу. Да би се развио аналитички алат и успоставио стваран систем интерне контроле постоји неколико предуслова: да у развоју аналитичких алата учествују стручни кадрова који имају искуства из ове области, да се формира јединица која би вршила контролу података и која би припремала извештаје самостално без јавних извршитеља, да се успостави механизам повратне информације ка јавном извршитељу (у случају потребе да се подаци допуне, коригују ако су људском грешком унети нетачни и сл.).

Други део који је једнако важан као надзор и контрола над радом јавних извршитеља се односи на технолошко унапређење професије јавних извршитеља. Уочено је да у професији јавних извршитеља не може да се оствари технолошки напредак из разлога што сви не користе исту апликацију те је централна база података добра подлога за развој ЦМС –централног менаџмент система који би као интерфејс обезбеди повезивање јавних извршитеља који податке о раду воде у различитим апликацијама са функционалностима које би се развиле у оквиру овог система. Препоручене функционалности би омогућиле убрзање извршног поступка, олакшале доступног података повериоцима и дужницима и растеретиле рад јавних извршитеља. Неке од наведених функционалности су : да се омогући равномерна расподела предмета извршења за наплату новчаних потраживања на основу веродостојне исправе настале из комуналних услуга и сродних делатности (чл.393, ЗИО, тренутно се ова подела врши у оквиру Коморе за коју услугу се средства издвајају из чланарина јавних извршитеља) ; Да се омогући електронско подношење предлога од стране повериоца (судови су преко АВП система примали електронским путем предлоге од повериоца и протоколом је регулисан рок у којем исти треба да се достави у папирном формату. На овај начин су повериоци били заштићени од ситуације да имају трошкове у свим оним поступцима у којима је дужник платио главно потраживање у периоду док је предлог физички стигао у рад. За ову функционалност је неопходна измена ЗИО); Да се обезбеди портал тока предмета пред јавним извршитељима као што постоји портал о току предмета који су у току пред судовима; Да се обезбеди повезивање са централним регистрима посебно МУП-ом, матичарем, кредитним бироом; Да се анимирају велики повериоци да отворе web –приступе својим базама података за јавне извршитеље да би без упита ка повериоцу пре него што крену у спровођење извршења могли да провере стање дуга у предметима (многи дужници уплате врше директно на рачун повериоца, за које је

поверилац дужан да обавести јавног извршитеља, што неки чине доста неажурно, а неки уопште и не учине из ког разлога дужник трпи. Такође ово би убрзало и олакшало рад јавним извршитељима јер не би морали да овај податак траже од повериоца); Да се обезбеди аутоматско књижење у финансијске уписнике са извода рачуна јавних извршитеља, Да се обезбеди форум као вид комуникације између МП и свих јавних извршитеља путем којег би се размењивале информације које су од значаја за извршни поступак.

Из свега наведеног јасно је препоручено да се формира један технолошки развијен систем који није само база података већ је база података подлога за развој новог система у оквиру ког би се развиле функционалности које би обезбедиле значајан напредак у развоју професије јавних извршитеља.

С обзиром да централна база података још увек није формирана, не можемо да утврдимо да ли је развијен ЦМС са препорученим функционалностима.

Оно што је уочено на основу извештаја о раду јавних извршитеља кроз обрасце 6 и 7 је да се

највећи број извршења спроводи на рачунима извршних дужника. С обзиром на учесталост овог средства извршења као и на чињеницу да банке на писмени захтев извршитеља спровode извршење само ако у тренутку пријема захтева има средстава на рачуну, што значајно пролонгира цео поступак, а дужнику омогућава да избегава измирење дуга, потребно је обезбедити исти модел трајне блокаде који постоји и за правна лица, што би такође могла бити једна од функционалности ЦМС-а.